

el que dic d'aquest a l'article *Anserall*, p. 199).

Amb sufixos diversos.

-ON: a la mateixa Cerdanya, on avui es conserva viu i en ús apellatiu l'adjectiu *arro*, tenim RO, poblet veí, al NNE. de Sallagosa, que ja figura en la forma *villa Arron* en l'a. 1060, i així mateix (-ono, -one, -onis) constantment, en sis testimonis des de 1086 a 1268 (Ro, només des del S. XVIII) (Ponsich, *Top.* 146). Hi ha alguns succedanis del nom d'aquesta antiga vileta, en llocs i cases de termes de Cerdanya i algun de més allunyat, en els quals hom ha mantingut encara l'antiga A- inicial: *Ca l'Arró* és un veïnat de Santa Llocaia (XXIII, 25); a Enveig *Ca l'Arró* (o Morelló), XXIII, 74. 18; a Vallespir, te. de Montferrer, una pda. *l'arú* (a l'ONO. del poble, cap a la Bena i Sobrequers, amb el *Cortial de l'Arró*) (XXIV, 89).

Contra les aparences no té res a veure amb l'origen de Ro el de ROET, petit agr. de Llo, provinent de RO-SĒTUM 'rosejar',² car encara es manté la -s- de l'ètimon (unànimement) en les set mencions medievals *Roseto*, que en recull Ponsich (*Top.* 143) des de 965 a 1302.

També és aparença enganyosa la semblança amb el nom del poblet aranès ARRO, construït en un replà en el vessant entre els ponts de Bossost i d'Arròs, només un centenar de metres per alt del gran camí ral de la Vall, que hi passa dessota; allí baix la Garona conflueix amb el seu afl. més abundós, el Joeu; junts, en períodes de grans pluges, inundaven els prats i camins del fons: l'home o el traginer, carregats d'erba o de bots de vi, havien de pujar fins al poblet, des del Pont de les Bordes, i seguirien camí, baixant de nou al camí ral, per la Borda del Troi, sense fer marrada gaire gran. La situació del poblet junt amb la forma de les mencions antigues, ens mostra que aquí tenim un descendent del ll. ERROR, -ORIS, 'marrada', acc. clàssica: «ita Deadalus implet innumeratas errore vias» (Ovidi, *Met.* VIII, 166), «decesserunt militare via, et errore delata, per quattuor stadia» Q. Curci (5 ult.).

La pron. mod. és *arú*, oït a tots els pobles circumdants (1924ss.); resta també com a cogn. aranès freqüent. Però antigament es troba escrit *Arror*, *Ror* o *Errór*: així en un dels docs. de c. l'a. 1300, p. p. Reglà en opuscles; i un «P. de Ror» és un dels caps de família que votaren, a princ. del S. XIV, pel manteniment de la unió amb Catalunya, i l'expulsió dels ocupants francesos: el primer plebiscit de pertinença estatal, sota garantia internacional, que registren els annals de la història d'Europa (Reglà, *Lucha por Aran*, Ss. XIII-XIV, p. 18).

En aquesta arrel es troba un altre ex. de la coexistència i oposició dels dos sufixos toponímics pre-romans -ós i -òs (que he comentat en E. T. C. I 177, II 37; *Br. z. Nfg.* 1977, 204) (*Alós/Alòs*, *Casós/Casòs*, *Anyós/Añués*, *Agnòs*). Car *Arròs* i *Arrós* són pobles diferents, que anem a veure.

ARRÒS

Aran, poble prop de l'aiguabarreig de la Garona, amb el seu afl. dr. el riu *Varradós* [*< Vat d'Arròs* amb metàt.]; en aigües d'aquest, a 1 k. del Pont d'Arròs, per on el travessa el camí del fons de la vall. Pron. *aròs* allí i pobles circumdants, 1924ss. Ja documentat en el S. XII: «al Pont de Aros» 1194 (*BABL* II, 466); «acord entre Bertran de Maire<n>ia i els monjos de Sant Beat per las dezmas d'Aros» a. 1189 (Luchaire, *Recueil*, 7). La -r- simple ací és la coneguda grafia imperfecta per -rr-; cf. *Aramonat*, bis, per (*Ar*)*ramonat*, en el mateix document. Encara que això sigui en un doc. començar de fora la Vall, es tracta sens dubte del poble aranès (que llavors pertanyia a la diòcesi de St. Bertran de Comenge, igual que St. Beat i el luixonès Mairegne), car els homònims gascons són massa llunyans d'allà (Bearn Occid. etc.).

ARRÓS

Poble agregat a Esterri de Cardós.

PRON. MOD. *Aròs* Alcoletge (1931); però en els llocs de la mateixa comarca ho diuen com si la *a-* pertanyés a una preposició: *ròs* Tírvia (1920); «vinc de *ròs*», «allí és a *ròs*» a Farrera, Tavascan i Esterri de C. (1933-34).

DOC. ANT. *Arros* 1120, 1281, 1759 (Valls Tab., V. P. *Aneu*, 289; CCandi, *Mi. Hi. Cat.* II, 54; *Cpbr.* de Castellarnau, p. 34). D'*Arròs* n'hi ha un petit duplicat a la Conca de Tremp: *Sant Miquel Arrós* en el terme de Gurp (4°31' × 42°12') més avall de Casa Tura (XVIII, 89.7). Crec que hi havia una capella antiga, junt amb un mas.

N'hi ha homònims gascons. Uns quants en el Bearn: sengles mun. en el c° de Nay [a. 1100] i en el d'Oloron, i un llogaret ja a la frontera basca (agr. a Larceveau, c° Iholdi); en fi *Bosdarros* mun. 10 k. S. de Pau, que abans era nom d'un bosc: *Lo Bosc d'Arros*, a. 1385, 1538; *le Bois d'Arros* 1767 (PRaymond, *Di. Top. BPy.*). No sé a quin d'ells correspon un «Gas-siolon d'Arros, de Borsse» que veig en doc. de 1389 en el *Cart. A d'Ossau* (p. 109.38). El fet que en el Bearn era també la designació d'una boscúria de renom, en els Ss. XIV-XVIII, abans de passar a designar una població, constituïda allí més tard, és bona comprovació de l'etimologia basca apel·lativa *arro* 'agreste' i 'barranc' (cf. el doble significat del basc *baso* 'bosc, malesa, afrau').³

Tal com en altres noms bascoïdes de l'Alt Pallars, *Arrós* degué tenir una variant, amb -e etimològica encara conservada, a la Vall d'Àneu, la més arcaïtzant de les altes valls pallareses. Tal com hi ha allí *Linse* al costat de (*A*)*lins* (veg. aquest article); *Barraonse* al costat de *Berrós*; i tal com en els noms com *Bonose*, *Paüle*, *Ortone*, *Babore*, *Benante*, que vaig posar dins un ample conjunt fonètic en E. T. C. 122-23. Hi hagué, en efecte, un antic poble ARRO(S)SE: enumerat encara en la llista dels 24 pobles de la vall d'Àneu, que figura en les Ordinacions de la Vall d'Àneu completa-